Minister Verlinden heeft voorstel klaar: euthanasie kan niet als persoon met dementie zich verzet

Euthanasie bij mensen met dementie zou mogelijk worden bij een voorafgaande wilsverklaring, maar vervallen bij teken van verzet. Het debat kan straks starten binnen de regering-De Wever.

29 september 2026 om 21:25

Maak ons je Google-favoriet!

Minister van Justitie Annelies Verlinden (CD&V) is klaar met haar voorbereiding voor een regeling rond euthanasie bij dementie. De teksten zijn vertrokken naar het kabinet van minister van Volksgezondheid Frank Vandenbroucke (Vooruit) voor het medische luik van de discussie. Dat vernam *De Standaard*. Voorzitter Sammy Mahdi kondigde dat ook aan in het VRT-programma *De afspraak*.

Het regeerakkoord voorzag al in een uitbreiding van de voorafgaande wilsverklaring naar “personen met wilsonbekwaamheid door dementie”. Tegelijk moest onderzocht worden “onder welke voorwaarden dat haalbaar is”. Geen evidente zaak, want een wettelijk kader diende voldoende aandacht te besteden aan de bescherming van de wilsonbekwame persoon. Zeker voor CD&V was dat essentieel. “We mogen niet denken dat leven met dementie per definitie mensonwaardig is en dat het daarom moet stoppen”, waarschuwde Mahdi nog op een studiedag over het dossier die de partij eerder dit jaar organiseerde.

LEES OOK

CD&V volgt haar “christendemocratisch kompas” in impasse over euthanasie bij dementie

De teksten die voorliggen bouwen daarom enkele voorwaarden in. Het proces begint via een voorafgaande wilsverklaring. Daarin beschrijft de patiënt de toestand die hij zelf beschouwt als “onverenigbaar met een zinvol leven”. Denk aan zaken zoals het niet langer herkennen van de eigen kinderen.

Voor coalitiepartner Vooruit is dat een cruciaal en doorslaggevend document. “Wie een voorafgaande wilsverklaring opstelt, moet de zekerheid, het vertrouwen en de vrijheid krijgen

om vooraf vast te leggen tot wanneer het leven geleefd kan worden", vatte Kamerlid Jan Bertels eerder de houding van de socialisten samen. Zij vreesden dat CD&V en Verlinden de zaak op de lange baan aan het schuiven waren en verkregen deze zomer de belofte dat er voor december een voorstel zou zijn, net zoals een wettelijk kader voor draagmoederschap trouwens.

Maar voor CD&V is de wilsverklaring maar een onderdeel van de besluitvorming en het proces. Om te beginnen moet ze gevolgd worden door een gerichte zorgplanning. Samen met zorgverstrekkers, naasten of een vertrouwenspersoon wordt dan een traject opgestart waarbij geregeld bekeken wordt welke medische zorg en behandeling nodig zijn, en wat de wil van de patiënt is. De beslissing om tot euthanasie over te gaan moet dan ook het gevolg zijn van een traject waarbij de palliatieve zorg naar waarde wordt geschat.

Zorgplanning essentieel

Maar echt cruciaal voor CD&V is dat de patiënt altijd de euthanasie mag weigeren, ook wanneer aan alle voorwaarden van de wilsverklaring is voldaan en de persoon effectief al vergevorderd dement is. Wanneer iemand te kennen geeft geen euthanasie te willen of zich verzet, gaat dat voor de partij meteen boven de wilsverklaring, zélfs als ook naasten van oordeel zijn dat het de wens was van de patiënt om te mogen overlijden.

LEES OOK

Brede steun voor ruimere euthanasiewet, maar twijfel groeit over aanpak Verlinden

Op zo'n moment is alleen de wilsverklaring uit het verleden onvoldoende en moet er opnieuw multidisciplinair overleg komen. De vraag wordt dan immers hoe verder te gaan met de wilsverklaring zodra een persoon, hoewel wilsonbekwaam, erop terugkomt en wat als dat maar tijdelijk is? Vooral daarrond zullen elke bepaling en elke omschrijving in de wetteksten gewikt en gewogen worden.

Mahdi wees in *De afspraak* ook op het praktische probleem dat geen enkele arts zal willen overgaan tot euthanasie bij iemand die aangeeft dat niet te willen. Geriater en palliatief arts Nele Van Den Noortgate (UZ Gent) sloot zich daarbij aan: "Bevragingen tonen dat 80 procent van de artsen dit in dergelijke omstandigheden niet zal willen doen."

Onder meer de Orde der artsen, de euthanasiecommissie, de expertisecentra dementie en organisaties voor palliatieve zorg kunnen nog om advies gevraagd worden over het voorstel. En dan kan eindelijk de politieke bespreking starten binnen de regering.